

PEST. II. félv.

40. szám.

Oktober 6. 1866.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat a Sz.-István-Társulat igazgatóságához kérjük intéztetni. Előfizetési ár: helyben féltre 1 forint 31 kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. A pályázatok beiktatásáért tiz sorig minden egyszeri közlésért 1 frt, tiz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

Meran Tirolban.

Mai képünkkel egyik legvallásosabb nép, a tiroliak hazájába vezetjük tisztelt olvasó közönségünket. Egy berlini protestáns író ezeket írta a tiroli népről: „A tiroli nép folyvást tündököl a keresztény erényekben. Hűség, a régiek tágas szép értelmében, a bárha majdnem egyedüli, degazdag, örökség, melyet az apa Tirolban fiának hágy, és melyet ez gyermekeinek ép oly szentül megőriz, mint a lovagkorban valamely régi családézmert.” —

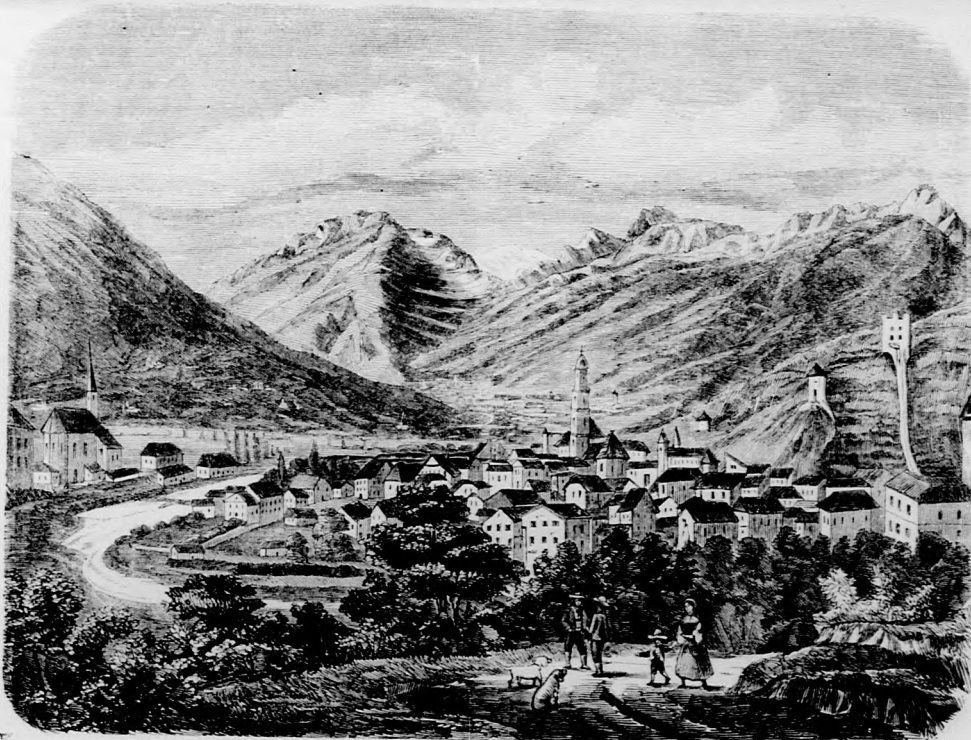
„Nem gazdag ugyan e

nép — mondja Hoványink —, de kevéssel megelégszik, s terméketlen szülőföldét oly forrón szereti, oly bátran tudja védeni, mint bárki a magáét.” — E nép vallásossága példányszerű; épen e miatt gunyolódtak

ellene olyanok, kiknek szemében a tiszta vallásosság is szálka.

A város, melynek képét mai számunk hozza, a világ egyik legszebb völgyében fekszik, mintegy 12 ezer

láb magas havasok veszik körül három oldalról, melyek kedves vármokkal, itt-ott fehérítő templomokkal, számos csinos majoraikkal a legfestőbb látványt nyújtják. E várak közt legnevezetesebb Tirol vára, melytől az egész ország nevét nyerte, egy órá-

nyira Merántól; egész a 14-ik század végeig az ország fejedelmének székhelye volt. — Mi Merán városát illeti, különösen szelid és tiszta levegőéért a mellbetegek szokták fölkeresni. Lakosainak száma 240.

Rosz tréfának, jó vége.

I.

Boros asztal mellett
Több ember üldögélt,
Egyik mesét mondott,
Másik verte öklét.

Végre fölkiáltott
A kisbíró András:
Kinek esnék jól a
Husvéti gyónás!

Be furesa volna az
Ha mi, kik itt vagyunk,
Elmennénk a paphoz
S tréfából gyónunk!

Bizony nekem nincsen
Ahhoz semmi kedvem:
De hogy még neked sines
Fölteszem a fejem.

Igy szólt Péter koma
S újra pohárhoz nyúlt,
Csak úgy pirult arca
Alig, hogy ki nem gyult.

Andrásban most egyszer
A bátorság fölfört
Fogadjunk! kiáltott,
Adj hát husz iteze bort.

Jól van — felel Péter
Tartom a fogadást,
De te is elvégezd
Ám a szent gyónást.

II.

Templomba megy András,
Igaz husvét van már!
Gyónni akarna
Mig rá jó a sor, vár.

Egy tisztes öreg pap
Ül a bánat-székbén,
Gyónni akarak
Sugja András szépen.

Az egész csak tréfa
Ezt is kivallom ám
Hűsz iteze jó bort ad
Ezért az én komám.

Sokat vétkeztem én
De azt föl sem veszem,
Hazudtam, esaltam is,
De azt föl nem veszem.

Hamisan esküdtem,
De azt föl sem veszem,
Istent káromoltam,
De azt föl sem veszem.

Ha föl nem oldoz is
Azt se' bánom nagyon,
De a gyónásra
Most szükségem vagyok. —

Tréfa gyónásod'
Mond szelíden a pap
De penitentiát
A roszt gyermek is kap.

Négyszer mondd ezt egy nap
Csak úgy játékképen,
Este éjféltájban,
Reggel és még délben.

Van egy igaz Isten
De őt föl sem veszem,
Meg kell egyszer halni
De azt föl sem veszem,

Elkárhoztat Isten
De azt föl sem veszem,
Tudom pokol is van
De azt föl sem veszem. —

Ki örült most jobban
Mint épen Nagy András,
Kinek terhére volt
A borérti várás!

Még az nap elmondta
Mit beszélt a papnak
S biztatta pajtásit
Hogy a borból kapnak.

Tedd meg előbb András
Az adott parancsot
Akkor fogod meg csak
A pintes kulacsot.

Először, másodszer
András föl sem vette,
Mit mondani kellett
Nyugodtan megtette.

Mondani akarja
Egyszer éjfél táján,
De a szó megakad
Káromkodó száján.

Visszagondolt ő most
Gyermekidejére
Azért nem szól nyelve
Ugy mint eddig félre,

Hanem: van egy Isten,
Van igaz ítélet,
Tudom van pokol is
Van egy örök élet.

Oh már nem kétkedem
Szólal meg ökelme
Mindent hiszek Uram
Igazság Istene. —

A mult husvét óta
András kedves helye
Többé nem a korcsma
De a templom leve.

Nevetnek pajtásim?
András busan sohajt:
De azt föl sem veszem
Ők lássák majd a bajt.

L. L.

Az első harang.

Elbeszélés.

A történelem elbeszélése s tanúsága szerint Genzerik vandal király az ötödik században Olaszország térségein vonulván keresztül rablócsapatával, a Nápolyhoz nem messze eső Nóla várost csaknem egészen elpusztította.

Vandal pusztításainál nem elégedett be virágzó városok, falvak s mezőségek tönkretétele- s megsemmisítésével, hanem azonfölül még a harezból fölmaradt férfiakat és ifjakat is mint rabszolgákat magával vivé Afrikába Karthágóba, hogy ott őket a lehető legszorosabb sors- és bánásmódban részesítse.

E kegyetlenül elhurezoltak közt volt egy, a történelem által Paolo néven ismert ifju is, kinek atyja, egy rézöntő s puskaműves, Nóla védelménél ellenséges lándzsától keresztülszuratván, a vandal pusztító dühnek esett áldozatul.

Atyja szerencsétlen esete után ifjunk föltette magában, hogy özvegyen maradt anyjának egyedüli támasza s oltalma leend. Atyja mesterségét ugyanis szerencsésen eltanulván, már azon kedvező helyzetben volt, hogy szorgalma által özvegy anyján segíthetett, s mi több, őt előbbi jó állapotába is visszahelyeztette.

Azonban ember tervez, Isten rendez!

A városnak a vandalok általi feldulásánál ugyanis jóllehet a szegény- s magárahagyott özvegy egyetlen fiával szerény házacskája legeldugodtabb rejtekébe menekült, mindazáltal a duló vandalok által ott is fölálaltatván, a fiu általok mint rabszolga elhurezoltatott.

A szegény özvegy nyomasztó helyzetében nem tudta mitévő legyen, kinél és hol keressen menedéket. Végre mégis mit tesz? Elhagyja kirabolt házikóját s vele az elpasztult várost, kiül könyező s kisirt szemekkel a város előtt elterülő pázsitra, remélvén, hogy ez által a város előtt elvonuló ellenséget részvétre és sajnálatra indítandja.

De fájdalom a részvét szívélyes szavai helyett vad szitkokat s gunyos hahotákat kelle hallania és még a fővezértől kapott azon hideg biztatást is, hogy fiát — ő a szegény elhagyott özvegy — bizonyos összeg váltásdíjért a rabszolgaság terhes igája alól kimentheti.

Oh honnan szerezzen egy földhöz tapadt szegény özvegy váltásdíjt, abban az időben, midőn az ellenség vak dühe az ő szegény fillérei mellett azok millióinak sem kegyelmezett, a kik rajta szorongatott helyzetében segíthettek volna?! — Járt ő ugyan Nólától több mérföldre lakó rokonainál is, de segélyt az ellenség pusztításai miatt ott sem nyerhetett.

Nóla város lakosai épen ez időben voltak megáldva Istenől egy férfival, ki a szegények valódi atyja, a szorongatottak védoszlopa s gyámola volt; ki a szerencsétlenek sorsán s szenvedésein tanácsosal és ténynyel segített, ki városról városra, faluról falura vándorolt, hgy övéi számára alamizsnát gyűjtsön. — E nagy férfiú Nóla püspöke szent Paulin volt.

Özvegyünk tehát miután segélyt rokonainál sem nyerhetett, visszatért Nólába, hogy a szegények és elhagyottak atyjához szent Paulin püspökhöz folyamodjék. — A szent férfiú meghatva hallgatá végig a szegény asszony anyai panaszát, érzé fájdalmát, de minthogy mind ő, mind pedig nyája mindenéből kifosztatott, legjobb akarata s lángoló szeretete mellett sem segíthetett rajta.

De mégis mit tegyen a szent férfiú; mert itt és ily helyzetben segitenie kellett, mert nem segiteni nem tudott?!... Gondolkozik s kevés vártatva így szól: „Vigasztalódjál édes leányom! Minthogy nekem semmim sincs, mivel rajtad helyzetemben segíthetnék, vigy el enmagamat, mint olyat, ki fölött teljes jogot gyakorolsz; és a midőn Paolo fiadat visszanyered, adj helyébe rabszolgául!”

E szavakra a szegény özvegy megijedt, gondolván, hogy a sz. püspök gunyolja szerencsétlen helyzetét; azonban sz. Paulin kijelenté neki, miszerint ez elhatározott szándoka, híveit pedig az által vigasztalá, hogy gyermekeinek reá nagyobb szükségök van a fogságban mint a szabadságban, melynek könnyű terheit ő egy áldozárra is áthelyezheti.

Szent Paulin tehát hívei iránti szeretetből s irgalomból csakugyan a súlyos rabszolgaságba ment; s jóllehet ott ütések, éhséget, gúnyt és megvettetést

kelle szenvednie, mindazáltal a szerencsétlen fiut visszaadta anyjának, vissza szabadságának, s valamint honn, szenvedő embertársainak, úgy ott is vigasztaló atyja volt szerencsétlen rabszolgatársainak.

Ifjunk, kiért szent Paulin rabszolgává lön, atyja mesterségét — mint tudjuk — tökéletesen sajátjává tévé, s ámbár ő ebben magát mint rabszolga alkalmatlanság miatt legkevésbé sem gyakorolható s tökélyesíthető; mindazáltal e mesterség tökélyesítésén s ennélfogva bizonyos haszonvehető tárgyak előállításán többször gondolkozott.

Ily terve volt egy fölfordított kehelyalakú tárgyat nagyobb mennyiségű ércből előállítani s ezen tárgynak üregébe egy könnyen mozogható érckalapácsot úgy fölfüggeszteni, hogy ennek azon üregben szabad ingása legyen.

Kiszámítá továbbá, miszerint egyenletes huzás következtében ezen kalapácsnak az ő tervezett tárgya s az általunk már ismert harang oldalához kell ütődnie, minek következtében ennek szép, csengő hangot kell adnia. — Gondolkozott ő egy templomnál emeltebb helyről is, hová ezen tárgy, hogy hangja minél messzezhathatóbb legyen, fölfüggeszthetik; hogy így általa az isteni tiszteletra a legtávolabbi helyeken lakó hívek is összehivathassanak.

A mint a fogságból megszabadított Paolo honába visszatért, ezen tervét szent Paulin püspöki helyettnökével azonnal közölni el nem mulasztá; ki nem is késett számára eszközökről gondoskodni, melyek segítségével szép tervét mielőbb kivihesse.

A mint fiatal művésztünk művét befejezte, ez a püspöki helyettnök által egyházi használatra fölvatattván, az ép ujonan épült templomban fölláttatott, azon magasztos czélből, hogy egyházi ünnepélyeknél a hívőket isteni szolgálatra hívja össze.

Ez volt tehát egy jámbor hagyomány szerint az első harang. Azonban az első harang történetének elbeszélésénél nem hallgathatok el egy megható eseményt, amelynél mint kitűnő alkalomnál az első harang először használtott. — Paulinnak Nóla szent püspökének a fogságban tanúsított erénye, bölcsesége s tántoríthatlan kitartása által sikerült Genzerik király trónkövetőjének kegyét megnyernie, és pedig annyira, hogy ez Genzerik király

halála után neki, s fogolytársainak nemcsak szabadságukat visszaadta, hanem őket saját költségén Olaszországba vissza is szállíttatta. E szerint sz. Paulin nemcsak az ifju Paolónak, hanem többi fogoly társának is szabadítója lön; méltó volt tehát, hogy már itt e földön fényes diadalmenet által dicsőíttessék meg magasztos önfeláldozásáért.

A mint ő ugyanis fogolytársaival s hiveivel gyors utazás után a nápolyi kikötőbe ért s a hajó kikötött: tizenkét ószbeborult aggastyán várta Nóla sz. püspökét, hogy neki mint a keresztény foglyok felszabadító apostolának, mint jó pástornak Nóla város részéről hódolatukat megvigyék s őt fogolytársaival együtt a városba kísérijék.

A mint a városhoz közeledett a sz. püspök, egyszerre megpillantá hivei hosszú seregét élőkön ideiglenes pástorokkal feléje közeledni. A kölesönös és megható üdvözlés után fiatal Paolónk a sz. püspök lábaihoz borul s dicső önfeláldozásáért ünnepélyesen hálát s köszönetet rebeg. A meghatottság, öröm s megindulás eme magasztos perczében megkondul egyszerre az első harang rezgő érzhangja s fennen hirdeti a nagy püspök megjöttét!! E még soha nem hallott varázs-hangokra Paulin s fogolytársai, mint kívülről szobrok állottak s meglepetésökben szólni sem bírtak. Miután azonban e mű czélja a szent férfinak elbeszéltetett s az általa megszabadított Paolo mint e mű szerzője s feltalálója neki bemutatott; e szavakat intézte hozzá: „Édes fiam! te még csak nem is gondolod, hogy ezen mű által mennyit tettél Isten dicsérete- s dicsősége előmozdítására.“

Ezzel a hagyomány és monda szerint a harang történetét beszéltem el azon czélből, hogy a keresztény hívek tudják, miként hozattak be egyházunkba e mennyei hangok, e fölségesen beszélő érc-nyelvek; melyek mind az öröm, mind a szomorúság napjaiban, a dicső s örvendetes „Gloriá“-nál épen úgy, mint a szomorú „Liberá“-nál mintegy mennyből kiáltanak hozzánk s intenek bennünket: hogy valamint a szenvedések úgy az örömök perczében szemeinket, sziveinket s kezeinket ahhoz emeljük föl, kitől minden jó adomány, s minden tökéletes ajándék származik!

Blazsejovszky J.

A nyelv vétkes ferdeségei.

IV. A hamis és hiábanvaló esküvés.

Nyisd meg Uram ajkaimat, hadd hirdesse szép dicséreteidet. — Legyenek kedvesek Előttem beszédeim, és szívem elmékedései. — Így könyörgött egykor a koronás próféta buzgóságában elmélyedve a Mindenható Isten szent színe előtt, jól tudván: hogy halál és élet van a nyelv hatalmában, és úgy szedi mindenki a beszéd gyümölcsét, mint használja nyelvének tehetéseit. — Csak is az lehet nyugodt szívvel és lélekkel, és így boldog is, kinek nem kell bánkodnia, szája vétkei miatt. — És noha sok vétkeknek szülője a zabolátlan nyelv, s gondatlan beszéd, de alig vétkezik az ember súlyosabban nyelvével, mint a hamis, vagy megszokott hiábanvaló esküvés által. Elemezzük bár jól és alaposan ezen szót „eskü“, vizsgáljuk meg közelebbről annak mivoltát, s hatását főleg a benső emberre nézve.

Esküdni annyit tesz: mint valamely dolog igazolására bizonyosságul hívni a mindentudó legigazabb Istent, hogy szent nevére hivatkozva az által szerzettessék hitel az állításnak és biztossá az ígéretnek. Esküdni tehát oly esetben, midőn azt a közjó, az igazság kiderítése és az ártatlanság védelme követelik, nem csak nem bűn, nem vétkes tett, de mint vallásos cselekedet kötelessége is az embernek, ha az tőle követeltetik. Hogy nem bűn, s nem vétkes tett „bizonyosságban, ítéletben, és igazságban“ esküdni, mint ezt Jeremiás próféta is hirdette, onnan is kitészik, hogy a Mindenható Isten önmagára esküdvén, ígérte Ábráhámnak hite erősítésére, hogy mivel parancsára fia megáldozására is késznek mutatta magát „megáldja őt, megsokasítja maradékait, kikben megáldatnak a föld minden nemzetségei.“

Hogy pedig a szükség idején a törvényszerű igaz eskü, vallásos eselekedet is legyen, igazolja az eskü helyes fogalma, mely által az Istenre, mint mindentudó, és végetlen igaz örök lényre történik hivatkozás, a mi által az Ő utánozhatlan tulajdonai, és tökélyei hirdettetnek, magasztaltatnak. Azért Krisztus Jézus is helyes okból törvényes bíróság előtt, az igazság erősítésére, az Istent esküvés által bizonyosságul hívni nem tilalmazta, és csak azt parancsolta, hogy a ki esküszik, „igazságban esküdjék, és híven teljesítse esküjét,” mert csak így válik az esküvés vallásos eselekedetté.

De valamint a szükséges, törvényszerű, igaz esküvés szabad, és vallásos, Istent dicsőítő tett, úgy a hamis esküvés tilalmas, vallástalanságot tanúsító kárhuzatos szóbeszéd, mely által vét az ember az Isten, felebarátja, az igazság és önmaga ellen. Vét az Isten ellen, mert hamis és hazug állításainak igazolására hívja fel őt, és azt akarja, hogy a hazugság isteni tekintély által igazoltassék; mi lehet pedig ennél az Istent beestelenítőbb szándok, nagyobb és kárhuzatibb büntet? Boszankodik a beesteltes ember is, ha személye hazugság igazolására vakmerően használtatik; hát az Isten, ki örök igazság, hogyan ne sértetnék meg a hamis esküvés által, melyvel a vakmerő ember azt akarná istentelenül eszközölni, hogy hamis állításai az Isten szent nevének bizonyosságul hívásával igazoknak nyilvánítottassanak. — Vét az ember a hamis esküvés által felebarátja ellen is, tévutra vezetvén őt, az isteni tekintély álarca alatt, és a hamisságot is igazságul akarván vele elismertetni, a mi ellenkezik a felebaráti szeretettel, melynek egyik főtvénye ez: „a mit nem akarsz te, hogy mások eselekedjenek neked, te se eselekedd azt másoknak”; ki akarná pedig, hogy esalárd hazugság által, habár esküvel igaznak is nyilvánították az, rászédessék, elámittassék? Vét az ember a hamis eskü által az igazság ellen is. Hiszen az igazságnak legnyíltabb ellene a hamisság, azért, ki az igazságot megvesztegetni, és a hamisságot igazságnak ismertetni esküvessel is igyekszik, az ellensége az igazságnak, és vét az ellen. Azért int mindenkit az Isten lelke, hogy ellene ne mondjon senki az igazság szavának, hanem tehetsége szerint védje azt, és mind haláláig harcoljon mellette. — De legtöbbit, s legveszedelmesebben vét maga ellen az ember hamis esküvésével, mert az által nem csak lelkiüdvét veszélyezteti; de földi jóllétét is hátráltatja, mintegy kényszerítvén az Istent hamis esküje által, hogy vonja meg tőle áldásait, és csak annyiban, s úgy segítse meg őt, a mint igazat szól, és megszenteltségétvén az Ur Nevét, megnehezedik rajta a büntetés. Ime mennyi vétségnek, s mennyi rossznak okozója a hamis esküvés! és még is mily sokan vannak, kik hamis esküvessel fertőztetik meg nyelvöket, kik hazugságok igazolására a legszentebb örökvalót a Mindenható Istent fölhívni nem iszonyodnak, és a hazugságot igazság gyanánt árulván, isteni tekintélyvel akarnak magoknak hitelt szereznü, nem félvén azon sanyaru isteni büntetésektől, melyeket hirdetett az Ur a hamis esküvökre. De a polgári törvények is tilalmazzák, kárhuzatják, és keményen büntetik a hamisan esküvöket, midőn őket beesteleneknek nyilvánítják, a hiteltől megfosztják, és a társadalomból mintegy kizárván, majd mindenkitől kerültetnek. Mi lehet pedig ennél súlyosabb polgári büntetés arra nézve, kiből a beesteltesnek utolsó szikrája is még egészen ki nem aludt! És mégis, fájdalom, találatnak sokan olyanok, kik hamisan esküdni nem félnek, se nem szégyenle nek, a ki pedig hamisan esküdvén, Istennek tett ígretét megszegei, az játékot üz az Istenből s meg nem érdemli az emberséges ember nevezetét.

De a hamis esküvés kárhuzatása mellett megrovandó még

a hiában való esküvés is. És melyik ez? az, midőn valaki minden szükség nélkül, merő szokásból vagy a mi még rosszabb, fennhéjzásból, vagy épen az Isten szent nevének gyalázására minden tartózkodás- és kimélet nélkül vakmerően esküszik. Ily hiábavaló esküvés pedig például azt mondani minden szükség nélkül „bizony Isten”, a mi annyit tesz: „bizonyosságul hívom az Istent, hogy igaz az a mit mondok”, vagy: „Isten úgy segítjen”, azaz: úgy segítjen meg az Isten, a mint igazat mondok; és sokan az ily esküszavakat talán hogy nyomatékosabbak legyenek azok, különböző módon a Jézus, Krisztus, szűz Mária stb. dicső és magasztos szent nevek közbevetésével is ki szokják ezifrázni, meg nem emlékezővén arról, hogy nem csak hamisan, de szükségesen kívül, hiában is esküdni bűn és véték, miután maga az Isten is tilalmazta Mózes által a hiábavaló esküvést, mondván: „Ne vedd hiába a te Urad Istened nevét”, és nem hagyja büntetlenül azt, ki az ő nevét hiában és hűségéből emliti, és megparancsolta, hogy a ki az Ur haragját a hiábavaló esküvések miatt meg akarja engesztelni, mutasson be bűneiért áldozatot, és könyörögjön érte a pap is. De az új törvény isteni alapítója Krisztus Jézus is tilalmazza a hiábavaló esküvést, így szólván szent Máténál: „Mondom nektek, hogy teljeséggel ne esküdjetek: hanem legyen a ti beszédeitek „ugy úgy, nem nem”, valami pedig ezeknél több, az a gonosztól van.” — És mégis mindezek ellenében mily közönségessé vált a hiábanvaló esküvés napjainkban, alig volna hihető, ha mindennapi tapasztalás nem bizonyítaná, de hiszen folytonosan halljuk, hogy a tudósok mint a tanulatlanok; a műveltebb osztálybeliek, mint a műveletlenek, az urak, mint a szolgák, a gyermekek, mint az elemkedtek, a nők mint férfiak; szóval mindenranguk s tekintélyük, haszontalan s hiában való esküvessel minden tartózkodás nélkül, a legszabadabban fertőztetik meg nyelvöket el annyira, hogy a szokásos esküvés egész természeté válván köztök, attól nemesak vissza nem tartóztatják magokat, mint vétkes szokástól, de a látszólag legtisztább társaságban is szabadon gyakorolván azt, aljasan visszaélnek az Isten legszentebb nevének minden tisztelet nélküli említésével. — Lám haddan az ő törvényben a zsidók az Isten szentnevét csak kimondani is féltek, és megszenteltségétvén tartották; mai nap pedig a keresztények, nem csak tisztelet nélkül szokják említeni azt, de gonoszul, haszontalanul, rossz szokásból, minden hiábanvalóságra azt említeni, sőt azzal hamisságra is esküdni nem vonakodnak, vissza nem borzadnak. — De fontolják meg mindezek jól azon vésteltjes helyzetet, melyben forognak mind szellemileg mind anyagilag, főleg a hamis, de a hiában való esküvés által is, és tökélyjék el magokban, hogy ezentul a nyelv ily vétkes ferdeségétől meg fogják magokat óvni.

Vezérle Gáspár.

Római levél.

Róma, szept. 16. — Kisasszony-napját a rómaiak aug. 30-án egy elkészítő kilenczettel kezdték megünnepelni, melyre a pápa helyettese aláírásával ellátott nyomtatott körlevele az ez ajtatosság rendét előíró szavaival fel voltak hívva. A római nép nem is mulaszt el soha semmit alkalmat, hogy a bold. Szűz iránti hű lelkületét kitüntesse; s így naponkint tömegesen látogatták azon egyházakat, az ez elkészítő ajtatosság, kitett oltári szentség előtt tartatott az ünnepet tárgyazó szent elmélkedésekkel, igyekezővén ez alatt lelköket a penitencia szentsége által arra elkészíteni, hogy az ünnep nagy napján teljes bucsut nyerhesenek, mikor a házi betegek, vagy a templomba való menetel-

től igazán akadályozottak tulajdon házaikban megáldoztattak, s szükségekben pénzbeli adománnyal is megvigasztaltattak. Ez ünnep napján a pápa ő szentsége régi szokás szerint Maria del popolo nevű egyházban fél díszfogattal, Hohenlohe s Bilis bibornokokkal dísz lovascsapatoktól kísértetvén, dél-előtti fél tíz órakor indult, a nép megszámlálhatlan sokaságától lelkes üdvkiáltásokkal fogadtatott, mire a kiállított francia és pápai őrseregek zenekaraitól a pápai himnus eljátszásával megtiszteltetett, mire ő szentsége valamennyire áldását adta. Azután az ágostoni szerzetesek zárdája kapujához érven, melynek régi szentegyházában a 16-ik század első tizedében Luther Márton, mint még buzgó szerzetes-zarándok misézett s szállásolt, Patrizi bibornok- és a szerzetesektől hódolatteljesen fogadtatván, a sekrestyébe bevezettetett, hol az egyházi öltönyöket fölvevén, s pápai székebe beülvén, a kitett oltári szentség elé vitetett, s imáját végezve a számára elkészített trónt elfoglalta s az énekes sz. misében részt vett, mely után apostoli áldását adva a jelenlevőkre visszavitetett a sekrestyébe, s letelvén a szent öltönyöket, e zárdá szerzetes lakóit lábesókra boesátva megáldotta, s ugyanazon ünnepies kíséretével déltájban Vatikánjába visszatért, az uton mindenütt lelkes fűi hódolat jeleivel találkozván. A dél-utáni órákban a házak sarkain levő Madonnák majd mind föl-ékesítették, gazdagon kivilágítottak, este tűzijáték volt s az egész város kivilágított. Késő este pedig körülállván e szent képeket, elénekelték a loretoi litániát meg az „Evviva Maria! Maria evviva“ kedves népéneket, s teljes meglepédeggel üdvözölve eloszlottak. — Imhol ez a kép, mely szerint a római hű keresztény nép Madonna iránt tiszteletét valamennyi ünnepe napjaiban nyilvánítani igyekezik, ezt pedig oly gyermekded őszinteséggel végzi, hogy bizony példányul szolgálhatna valamennyi katolikusnak, különösen a magyarhoniaknak, kik Máriát „Magyarország oltalmazója“-nak a loretoi litániában énekelve hirdetik s kérik, hogy könyörögjön érettök e közszükség — az inség idején.

Mária neve napját a rómaiak szintén egyházas örömmünnepléssel végzik, különösen a del SS. Nome di Maria, meg della Vittoria nevű egyházakban, melyekbe XI. Inceze pápa azon török-hadi zászlókat elhelyeztette, melyeket Bécs ostroma alatt Sobieszky János lengyel király 1683-ki szept. 12-én teljes győzelemmel nyert meg, mely győzelem volt indoka ez ünnepnek, mely világszerte mai napig megtartatik. E török hadi zászlókból fennmaradt napjainkig egyik, Mahomed zászlója, mely a lateráni székes főegyházban a főkarról lecsüng, buzavirág kék színű selyem aranyesillagokkal ékeskedik.

Róma — hála Istennek — még mindekkorig ment a cholera-tól. Az idő kellemes 28 foknyi meleggel. A bő szűret e napokban kezdetik meg.

Nyílt levél.

II.

A buzgó tisztelt sághi plebános ur, „a bucsuk alkalmával elkövetettni szokott visszaélésekről“ szóló nyílt levelét szívemből írá ki. Azért reményem, nem fogja tán t. szerkesztő ur fölöslegesnek tartani, ha e tárgyra vonatkozó csekély nézeteimet én is becses lapjában kifejezteni kérem.

Ha e visszaéléseket megszüntetni és a bucsukat az anyaszentegyház szándéka szerint megülni és hűveink által idővel megtartatni ohajtjuk: mindenek előtt természetesen nekünk lelkipásztoroknak kell jó példával előmennünk. Fölötte ferde szokásnak tartom én azt, ha bucsura még meg is hivatnak a

vendégek, részéről ezt sohasem tettem; de azért jöttek, és jól lehet a lelkipásztori fáradoalmakat inkább esőndes magányban szerettem volna kipihenni, mégis mert szokásban volt, mindig szívesen fogadtuk s elláttuk a meghívás nélkül is megjelenteket. Ez így folyt két-három évig. E közt komolyabban elmélkedvén ez igen fontos tárgyról — az egyháznapja méltó módon való megtartásáról, — fölkertem t. paptársaimat és egyéb ismerőseimet, kik ekkor megtisztelni szíveskedtek, ne jöjjenek bucsunapjában, hanem más alkalommal és mindig vendégszeretettel találkozandnak. Mert hiában, míg hűveink látni fogják, hogy a plebánusnál is nagyszerű — mely vajha ne lenne itt-ott lármas — vendégekedés van bucsu-napján: bizony abbéli ferde vélekedésében, miszerint a bucsu csak eszem-izsom és az erkölcsöt rontó multságok napja, még inkább meg fog erősödni; míg ellenkező esetben, ha látni fogják, hogy a lelkipásztor csak az egyházban szereti igazán megülni a bucsut, a mennyiben önmaga gyóntat, prédikál, a nagymisét s délután az ünnepeles veesernyét tartja, — lakában pedig a szokott és kellő esend uralkodik: legalább józanabb része a népnek feleszmélend idővel, és intésül, utánzásra való például fogja venni lelkipásztor magatartását, mint szentelje meg ő is e nagy napot, hogy abból lelkének üdvhozó hasznót nyerjen. — Szerintem nem gondolva a bon vivant-féle szánandó lények megszólásával, melyen a szent hivatását mindig szem előtt tartó kath. pap is tul teszi magát — ez lenne egyik segédeszköz az orvoslásra; — ám e nélkül aligha sikertelenül nem intézkednének az ugy is elég örkődő nagyméltóságú főpásztorok.

Soroksár, 1866-ki szeptember 27-én.

Spuner József, plebános.

I r o d a l o m.

Előfizetési felhívás a „**Katholikus Lelkipásztor**“ 1866-dik évi folyamára.

A „**Katholikus Lelkipásztor**“ a sept.-októberi füzettel egy éves pályáját megfutotta. Azonban tekintettel a más lapoknál s folyóiratoknál is szokásos előfizetési időre, megfelelőleg egyuttal számosak hozzánk érkezett ohájának, jónak láttuk a jelen évfolyamot a hatodik füzet boríték-lapján kitétt föltétel mellett még egy füzettel megtoldani, hogy így a **második** évfolyamot **újévkor** indíthassuk meg; mely intézkedésünk által, midőn egy részről a rendes kerékvágásba jövünk, másrésztől sok bizonytalanságnak és zavarnak vesszük elejét.

Megfeleltünk-e nagyérdemű olvasó közönségünk várakozásának eddigi törekvéseinkkel — e fölött ítéletet mondani nem hozzánk tartozik. Egyre bátran hivatkozhatunk: az **öntudatra**, mely megnyugtatt bennünket az iránt, hogy mindent megtettünk, a mit a kezdet nehézségei mellett tennünk lehetett, szívesen áldoztunk tehetségünkkel, erőnkkel, időnkkel. Ha e mellett tekintetbe vesszük az irányunkban magánaton ugy, mint a nyilvánosság közegeiben kifejezett részint elismerő, részint buzdító nyilatkozatokat: tán szabad átengednünk magunkat azon gondolatnak, hogy haszontalan nem munkálkodtunk.

E gondolatban megnyugodva, bátorkodunk a „**Katholikus Lelkipásztor**“ **második** (1867-ik) évi folyamára ezennel előfizetést nyitni.

Szellemlünket, irányunkat ismerik m. tisztelt olvasóink az eddigiékből. A mellett ezután is hűven megmaradunk.

A „**Katholikus Lelkipásztor**“ ezentul is hozni fog: 1) Értekezéseket az egyházzsónoklat és gyakorlati lelkipásztorokdás köréből. — 2) Minden ünnep- s vasárnapra, a mennyire a tér engedi, két beszédet, egyet inkább a városi, másikat in-

kább a **falusi** közönség számára. — 3) Alkalmi beszédeket. — 4) Egyházi beszédek bírálatát. — 5) Krónikát a hitszónoklat körébe vágó vagy e téren sikerrel fölhasználható irodalmi jelenségek ismertetésére.

Iparkodni fogunk e pontokat igen tisztelt olvasó-közönségünk teljes meglegedésére képviselni. Vajha sikerülne különösen a gyakorlati lelkipásztorkodás terén, e beláthatlan terrenumon, minél nagyobb mérvben kiterjeszkedhetnünk, az eddigieknél bővebb s taglalóbb értekezéseket hozhatnunk. Gyönyörű mező ez, csak munkásokra vár. — Pártolónk kegyétől függend, hogy fölvirágozzék. Mi örömkészséggel szentelendjük e magasztos célra erőnket és szorgalmunkat, csak a kellő gyámolítás ne hiányozzék. Tömeges pártolás lehetővé teend, hogy az ívek számát megszoríthatnók, s e lélekbenjáró tárgyat, mely annyira összenőtt szívünkkel, a korigények és szükségletek méltánylásával, részletesebben s kimerítőbben elemezhetnők.

Azon **jелеsek**, kik vállalatunkat nagybecsű közremunkálásukkal ez ideig megtisztelték, és után sem vonadják meg szíves gyámolításukat. Meleg köszönet nekik a multra, ügybaráti kérelem a jövőre.

Meginduland a „**Katholikus Lelkipásztor**“ második évfolyama Nagyméltóságú és Főtisztelendő **Ranolder János**, veszprémi püspök ur, magas pártfogása alatt 1867-ki január 1-én január és február hónapokra szolgálendő szentbeszédekkel s b. és folytattni fog két-két havi, **rendesen** 12 íves füzetekben, az eddighez hasonló pontossággal, úgy, hogy tisztelt előfizetőink illető füzeitiket négy héttel előbb veendik a kellő időszakra. Az egész évi folyam legalább is 72 ívet teend. A nyomtatást, mint **bérmენტve** küldést Pesten eszközendjük.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt, felévre 3 forint o. ért. Az előfizetési pénzék (melyekhez az illető urak részéről az 1866-iki toldalékos **hetedik** — nov.—decemberi — füzetért járó **külön** 1 o. fit is esatolandó) egész vagy félevesi részletekben Pestre **Füssy Tamáshoz**, a Szent-István-Társulat igazgatójához (Borzutca, 3-ik szám alatt) **bérmენტve** küldendők.

Az 1867-ki első füzet folyó évi **december elsején** küldetik szét.

Tíz előfizető után egy tiszteletpéldánnyal fogunk kedveskedni, mely bárki nevére is irathatik.

Mélyen tisztelt pártolónknak szolgáljon **biztosítékul** eddigi becsületes törekvésünkön kívül **azon fényes név, melynek aegise alá helyeztük vállalatunkat.**

Mindezek által legyen Istennek dicsőség most és mind örökké. — Kelt Pesten, 1866-iki szeptember 20.

Talabér János

plébános.

Füssy Tamás

Szent-István-társulati igazgató.

Az élet folyton gyümölcsöző fája,

vagy:

keresztény emlékmondatok az év minden napjára a szentírásból, a szentek és Isten igaz barátainak ajkairól megszívvelésül s a lélek képzésül.

VIII. AUGUSZTUS. *)

- 1) Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!
- 2) Osztózzál meg becsületesen a szükségűddel.
- 3) Iparkodjál azokat jótét által megnyerni, kik neked rosszat okoztak.
- 4) Boldogok a szelidek.
- 5) Ki nyelvvel nem hibáz, az tökéletes ember.

6) Háladatosság a vett jótéteményekért, a leghathatósabb kérdés újabbak nyerhetésére.

7) Boldogok a béketűrők.

8) Boldogok a szomorkodók.

9) A jóval jóva, a rosszal rosszá leszsz.

10) Tiszteld elüljáródat, mint a kik Isten helyett vannak.

11) Kerüld a belondok társaságát, keresd a bölesek körét.

12) A szeretet szent törvénye által te, oh Jézus, nekünk két szárnyat adtál, a jobb szárny: Isten szeretete, a bal: a felebaráti szeretet; ezek közül csak az egyikkel senki mennybe nem szállhat.

13) Oh Jézusom te végnélküli szeretet! taníts meg szeretni. (villa-novai sz. Tamás).

14) Csak egyet kérek tőled, oh Istenem! és ezért mindig könyörögni fogok. — Ezen egy a szeretet, a tartós szeretet, tul a boldog szeretet örökkévalósága.

15) Mindig égjen szívem oltárán a szeretet tüze, és e tűz oly nagygyá fejlődjék, hogy ne csak az áldozatot, hanem az oltárt is lángba borítsa és föleméssze.

16) Te a keresztben engesztelő szeretet! add meg ellenségeimnek mindazt, mit nekik a te tanítmányod és példánnyal fogva kívánom kell.

17) Örök világság! világosítsd fel ellenségeim vakságát, örök igazság, tanítsd őket igaz utra; örök élet! keltsd életre lelkeiket.

18) Oh bár minden szívből ki tudnám tépni azon szeretetet, mely nem a tied, oh Uram! bár tudnám az irántadi szeretetet beléjük oltani, hogy mindannyian a te szeretetedtől lángoljanak és emésztessenek föl.

19) Nem hiszem, hogy valaki a világon boldog lehetne, ha tehetsége szerint mások boldogságát elő nem mozdítja.

20) Uram és Istenem! légy te mindig kalauzom! Mindent, mi bennem van, az alázatos szeretet áldozatának tekintek és neked ajánlom fel. (Szalezi sz. Ferencz.)

21) Oh Jézus! te a mi váltásunk, szeretetünk és kívánságunk! jőj lelkembe; szentelj meg tökéletesen és hasd át szívemet kimondhatatlan szeretettel. (Sz. Ágoston.)

22) Csak a te szeretetedet és a te szabadságodat add nekem, oh Uram! és elég gazdag vagyok és semmi mást nem kívánok. (Loyolai sz. Ignác.)

23) Oh Jézusom add nekem szivedet és vedd érte enyémet.

24) Uram, te vagy reményem biztositéka, üdvöm rendíthetetlen sziklaja. Szereteted karjaiba adom magamat egészen világosíts fel, vezérelj és bírd tökéletesen.

25) Oh bár egyedül én bírnám minden eddig élt, most élő és születendő ember szívét és akaratát, hogy így téged oh Istenem és legfőbb javam! mindenekfölött szerethetnék.

26) Oh Jézusom! bár csak bírnék oly szózáttal, mely a világ legvégső határaig terjedne, hogy mindenkinek hirdethetném, mint kell irántunk, szegény bűnösök iránti szeretetedet felismerni, viszonzni és becsülni.

27) Oh Jézus, én szerelmem! miért ismernek olykevessé a tied.

28) Jézusom szeretete! elveszek fájdalomban, ha látom, mily kevessé ismernek és szeretnek téged.

29) Oh mi boldog, mi igen boldog kellene annak már itt e földön lenni, ki téged mindig szeretett volna, oh Uram! Oh, ha ezt magamról mondhatnám!

30) Jőj, oh Uram! én szerelmem, örömem, koronám! Jőj, ne késedelmezzél, mert föleméssz vágyakozásom.

31) Ha ezen almát, e virágot szemlélem, úgy az jut eszembe, hogy Isten öröktől fogva gondolt ezek teremtésére, hogy így nekem szeretetedet bizonyítsa.

Sellyei Béla.

Mi ujság?

(Megjelent) Egyházi szent beszéd a Szent-László-Társulat védszentének évinnepén, 1866-ik évi június 29-dikén tartatott Rostaházy Kálmán, a m. kir. József-műegyetem hitszónoka s buda-vári segédlelkész által a nagyboldogasszonyról címzett pest-belvárosi plébániatemplomban. A szép és jeles

beszéd tárgya, hogy „a Sz.-László-Társulat céljai ugyanazok, melyek sz. védnökének egykori törekvései valának.“

(Főpapi nagylelkűség.) Ó exéja Fogarassy Mihály erdélyi püspök Apa-nagyfaluban 20,000 frtért vásárolt telket és birtokot, melyen most rendes plébániát állít. E hó elején ő nmlga személyesen megjelent a helységben, hogy a templom helyét megtekintse s az építésre megtegye a kellő intézkedéseket.

*) Elkészett.

Szerk.

(Özv. Brünek Józsefnő) szül. Németh Janka asszony folyó 1866-diki szeptember 22-kén d. u. 4 óraker, a halotti szentségek felvétele után, élte 68-ik évében, hagymában hnytt el. A boldogult hideg tetemei a kerepesi ut melletti sírkertben f. é. szeptember 23-án tetették örök nyugalomra. — Az ö. v. f. n!

(Szakoleza város lakosai) egy ottani levelező szerint, ki nem bontakozhatnak a tüztől félelemből. Mintán folyó hó 24-én és 25-én égett, 26-án esti 1 $\frac{1}{2}$ 11-kor ismét megkondultak a tűzharangok. Ugyanis azon helyen, hol 24-én égett, szalma, fa és más készülétek lángra lobbantak, mi azonban a rögtön segítség mellett eloltatott. Alig hogy a lakosok ezen félelem után pihenésnek adták át magukat, három órával később 27-én éjjel utáni fél 2 óraker ismét kezdett égni. A belvárosban ugyanis az irtalmas rendiek közvetlen szomszédságában tört ki a tűz, melynek martalékává, daczára a tökéletes szélesendnek, hét ház lón, nagyobb rész a szegényebb lakosok tulajdona. Ez évi sept. havában ez már a hatodik tüzvész. Számosan vannak, kiknek épenséggel semmijök sínes, csak azon ruha, mely tűz idején testökön volt.

(Veszélyes ital.) A jelen válságos időben jó tudni, hogy az édes bor és a must, valódi kolera-anyag. Ez italtól tehát mindenki óvakodjék.

(A kolera-járvány állásának kimutatása.) Budán: sept. 27-ig beteg maradt 146; 27-én szaporodott 16; összesen 162; ebből meggyógyult 42, meghalt 8, további gyógykezelés alatt maradt 112; eszerint a beteglétsz. fogyott 34. — Pesten: sept. 27-ig beteg maradt 131; 27-én szaporodott 98; összesen 229; ebből meggyógyult 48, meghalt 48, további gyógykezelés alatt maradt 133; eszerint a beteglétsz. szaporodott 2. — Összesen: sept. 27-ig szaporodott 277; 27-én szaporodott 114; összesen 391; ebből meggyógyult 90, meghalt 56, további gyógyk. a. maradt 245; eszerint a beteglétsz. szaporodott 2, fogyott 34.

(Felsőbb intézkedés következtében) a magyar királyi tudomány-egyetemnél az előadások ez évi november 1-ső napjáig elhalasztván, a pesti királyi központi papneveldeben való megjelenés napjául október 27-dike tűzetik ki az eljárárság által.

(A cholera ellenszere.) — A négy fegyverezzetje. — Midőn az utolsó években Párisban és a környékén az epemirigy dühöngött, úgy, hogy már drága pénzért sem lehetett sirásót, s a tömördek sok halott hulláinak eltakarítóját találni — jelentkezett — a párisi fogházból már halálra ítélt 4 fegyverez, kik magukra vállalták ezen veszedelmes munkát, ha szabadlábba boesáttatnak; és ez megengedett nekik, kik a következő övszert készítették: 4 iteze tiszta borecetbe adtak: 1 lat fehér ürmöt, rozmaring, fodormenta, zsálya s rutát egy egy latot, levendula virágot 2 latot, kálmust, fahéjat, szegfűborsot, szerecsendiót két-két latot.

A növények megszáritva — összevagdálva — s a fűszerek összetörve betétettek az ecetbe.

Mindössze egynehány napig ha együtt áztak, le kell szűrni — és beletenni 1 lat kámfort (2 lat borszeszbe főleresztve).

Ezzel kenték a kezöket, képöket — mosták a szájukat — és gyakran szagolgatták, valamint ruhájokat is befecskendezték. Ezen titkos ecetnek esimálási módját egy kereskedő drágapénzzel megfizette, és „Négy fegyverezzetje” elnevezte. (K. G.)

(Endrőd, szept. 15.) Multi hó 15-én, mint a kereszténység egyik dicsőbb és mint a magyar nép egyik kedves nemzeti ünnepén, Endrődnek félézázadonkint előfordulható örömnapja volt, mely méltó, hogy e lapban örökitőleg megemlítesek. — Ugyanis e nyár folytán, „annyi balszerenese közt”, Isten jóvoltából és segedelmével fűző Schiefner Ede plebánosunk bőkezűsége és bölcs vezérlete alatt szilárd kitarásunk s megfeszített áldozatkészségünk mellett nagy és szép styben épített templomunkat minden tekintetben újítottuk meg 5000 forintot áldozván a kegyurral e legdicsőbb áldást gyümölcsöző szent

ezélra, a mint illett hozzánk, több mint 10,000 r. katolikushoz. Méltányosnak tartom megemlíteni: hogy ft. plebánosunk a fölavatási ünnepélykor lelke egész heve, szive mély örömevel oly hatályos alkalmi sz. beszédet mondott, hogy annak hirt ment vidék-szerte; s mintegy visszhangjaul annak a békésgyulai németajku hívek, fölmentvén e sorok íróját mint tanítót, tehát mint a ft. plebános urnak alárendeltjét a bizelgés vádjá alól, ünnepélyes küldöttjök által teljes és szerető tisztelettel siettek meghívni őt új templomuk fölszentelésekor tartandó rokonirányu sz. beszéd szónokaul. — Elismerést érdemelnek mind az építész tez. Prónay József ur orosházi lakos, mind pedig aradi lakos Prigl György és megbízottja Widen György aranyozók, ugyszintén a festész tez. Fischer Károly ur gyulai lakos. Beesülettel megtevén az általuk fölvállalt munkákat, jóléklileg ajánlhatók az illetők figyelmebe.

Balla Mátyás.

(Sukoró, szept. 23.) Hányzékkelés ellen sok orvosáságot ajánlanak; ezt tenni nem merészem, mert van számos orvosunk, kiket erény, tudomány, erély jellemez; de még övszeryanánt sem javaslom általánosan a használt tárgyat, mivel különbözik az emberben a természet; a mi egynek használ, másíknak árthat —; csak a mi igénytelen személyemre nézve tapasztaltam, azt vagyok bátor közleni.

1831-ben, mikor a cholera hazánkban is nagyon dült, a feledhetetlen 3-ik huszárezrednél (akkor Ferdinand királyi hg. most bajor k. k. Károly név alatt), mint tábori lelkész szolgáltam, és életem legkedvesebb napjait: gr. Cziráky, gr. Lamberg, b. Luszénzsky, nemesleklü családok szárnyai alatt, élveztem. Az ezred a Duna jobb partján, hosszában, több megyében elhelyezettett. Az ezred törzse Mőorból Budaörsre jött, és néhány napig itt időzött. A járványtól többé-kevésse mindnyáján tartottunk. Én óvakodva éltem, mert papi foglalatosságom nagyon igénybe vett, mivel az ugy nevezett: Kammervald egy, két házból álló helyen, Budaörshez közel egy zászlóalj szabad ég alatt tanyázott és többen megbetegedtek; s helyen egy rövid beszédet és kis szent misét is tartottam, hogy hívei met isteni bizodalomra és okos életmődra bátorítsam.

Istenben bizván, mértéklelesen élvén, foghagymás ételket, hushoz: mogyoró-hagymát, pörét, foghagymát ettem, de kivált rostélyost kettős adag foghagymával élvezni szerettem, annyira: hogy egy-két inyencz hívem, barátom rosz néven vette, hogy ily kellemetlen szagu ételket eszem. Könnyen feleltem nekik, mondván: „Koresmában eszik az ember, a mit akar.” Egy-két nap mulva, számosan hasrágást éreztek, hasmenést kaptak. Egyenek foghagymásat javaslam; megtevék, jobban lettek, a kellemetlen szagu foghagyma becsülni kezdtek.

Bőlesen mondja D. Entz a foghagymáról: „Eghajlatunk alatt, és a váltólazak közönséges uralkodása mellett, ez (t. i. a foghagyma) a paprikával együtt a legtermészetesebb fűszereink egyike.” (Lásd „Kertészeti füzetek” D. Entztől. III. füz. 77. l.); tehát ne gnyolvják magyar vaniliának a finyások a foghagymát. Ezt tapasztalásból említem; a kinek tetszik, élvezze, sok hívemnek és nekem jót tett. — Simovits Lipót, székesfehérvár-megyei nyugalm. lelkész.

(A gabnaüzletben Pesten) nem tapasztaltott lényeges változás. A hangulat bazára nézve állandóan élénk és az idegen vevők örömet megfizették az eddigi árakat. Eladott mintegy 19,000 mérő a következő árakon: 88—89 fontos 5 frt 55 krjával, 87—89 fontos 5 frt 40 krjával, 86 $\frac{1}{2}$ —88 fontos 5 frt 35 krjával, 85 fontos vámmázsanakint 5 frt 25—30 krjával. Rozs szintén keresett ezikk volt, ára szilárd, eladatott 5000 mérő, 78—80 fontos 3 frt 80—90 krjával. Árpát és zabot illetőleg a hangulat esendes és változatlan. Kukoricza a fogyasztás részéről folyvást kerestetik s állandó figyelemben részesül, eladatott mintegy 3000 mérő 1 frt 20—30 krjával. A repceüzletben állandóan élénk kereslet tapasztaltatik ugy belöldi gyárosok, mint kiviteli kereskedők részéről, eladatott több részlet káposztarepeze összesen mintegy 3000 m. 6 frt — 6 frt 15 krjával.

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (borz-utca 3. sz.). — Felelős szerkesztő: **Füssy Tamás**.

Nyomatott Pesten, 1866. Emich Gusztáv magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere (7. sz.))